

Η ανατολική εταιρική σχέση – ένα φιλόδοξο νέο κεφάλαιο στις σχέσεις της ΕΕ με τους ανατολικούς γείτονές της

Η πρόταση της Επιτροπής για μια νέα ανατολική εταιρική σχέση αποτελεί σημαντικό βήμα στις σχέσεις της ΕΕ με την Αρμενία, το Αζερμπαϊτζάν, τη Λευκορωσία¹, τη Γεωργία, τη Μολδαβία και την Ουκρανία. Αυτή η φιλόδοξη εταιρική σχέση προβλέπει τη σημαντική αναβάθμιση του επιπέδου πολιτικής δέσμευσης, καθώς και την προοπτική σύναψης συμφωνιών σύνδεσης νέας γενεάς, μεγάλη ενσωμάτωση στην οικονομία της ΕΕ, τη δυνατότητα να ταξιδεύουν ευκολότερα στην ΕΕ οι πολίτες αυτών των χωρών υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι όροι ασφάλειας, βελτιωμένες συμφωνίες ενεργειακής ασφάλειας που θα ωφελήσουν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και αυξημένη χρηματοδοτική ενίσχυση. Η ΕΕ προτείνει την ενίσχυση των μεταρρυθμιστικών προσπαθειών των εταίρων της σε πιο εντατική καθημερινή βάση, μέσω ενός νέου συνολικού προγράμματος για τη δημιουργία θεσμών, και μια νέα πολυμερή διάσταση που θα αυξήσει τη συνεργασία των εταίρων για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων. Η νέα εταιρική σχέση περιλαμβάνει νέα μέτρα για την στήριξη της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης των 6 χωρών, και πέντε εμβληματικές πρωτοβουλίες που θα παρέχουν συγκεκριμένες αποδείξεις της στήριξης της ΕΕ.

Ο Πρόεδρος José Manuel Barroso έκανε την εξής δήλωση: «Μόνο με ισχυρή πολιτική βούληση και με τη δέσμευση αμοτέρων των μερών η ανατολική εταιρική σχέση θα υλοποιήσει τους στόχους της πολιτικής σύνδεσης και οικονομικής ολοκλήρωσης. Οφείλουμε να επενδύσουμε ακόμη περισσότερο στην αμοιβαία σταθερότητα και ευημερία. Αυτή η επένδυση θα αντισταθμιστεί αμέσως από σημαντικά πολιτικά και οικονομικά οφέλη και θα οδηγήσει σε μεγαλύτερη σταθερότητα και ασφάλεια τόσο για την ΕΕ όσο και για τους ανατολικούς γείτονές μας.

«Ήρθε πλέον η στιγμή να ανοίξουμε νέο κεφάλαιο στις σχέσεις με τους ανατολικούς γείτονές μας» - πρόσθεσε η αρμόδια Επίτροπος για τις Εξωτερικές σχέσεις και την Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας, Benita Ferrero-Waldner. «Στηριζόμενοι στην πρόοδο που σημειώθηκε τα τελευταία χρόνια, ετοιμάσαμε μια φιλόδοξη και ταυτόχρονα ισορροπημένη προσφορά. Η ασφάλεια και η σταθερότητα της ΕΕ επηρεάζεται από γεγονότα που συμβαίνουν στην Ανατολική Ευρώπη και στο Νότιο Καύκασο. Η πολιτική μας έναντι αυτών των χωρών πρέπει να είναι σθεναρή, ενεργός και απεριφραση. Η ΕΕ θα εξακολουθήσει να εφαρμόζει την επιτυχή προσέγγιση προσαρμοσμένων προγραμμάτων σε νέα κλίμακα, στην οποία θα προσδώσει ισχυρή πολυμερή διάσταση. Παρόλα αυτά αρχή μας είναι ότι η πρόοδος πρέπει να συμβαδίζει με τις μεταρρυθμιστικές προσπάθειες των εταίρων μας, αλλά αυτή η νέα δέσμη προσφέρει επίσης πιο εντατική βοήθεια για την επίτευξη των στόχων τους.»

¹ Το επίπεδο της συμμετοχής της Λευκορωσίας στην ανατολική εταιρική σχέση θα εξαρτηθεί από την συνολική εξέλιξη των σχέσεων ΕΕ-Λευκορωσίας.

Η ανατολική εταιρική σχέση ανταποκρίνεται στην επιθυμία των ανατολικών γειτόνων της ΕΕ να προσεγγίσουν περισσότερο την Ευρωπαϊκή Ένωση. Εξάλλου, είναι επίσης προς το ζωτικό συμφέρον της ΕΕ να συμβάλει στην αύξηση της σταθερότητας, στην καλύτερη διακυβέρνηση και στην οικονομική ανάπτυξη στα ανατολικά σύνορά της όπου, από το 1989, σημειώθηκαν ριζικές αλλαγές. Οι διαδοχικές διευρύνσεις αύξησαν τη γεωγραφική εγγύτητα με τους ανατολικούς γείτονές μας, ενώ οι μεταρρυθμίσεις που στηρίζει η Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας (ΕΠΓ) έχουν φέρει αυτές τις χώρες πιο κοντά στην ΕΕ από πολιτικής και οικονομικής πλευράς. Η ΕΕ έχει όλο και μεγαλύτερη ευθύνη να βοηθήσει τους εταίρους της να αντιμετωπίσουν τις πολιτικές και οικονομικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν και να υποστηρίξει τις προσδοκίες τους για σύσφιξη των δεσμών τους, κυρίως λαμβανομένης υπόψη της σύγκρουσης στη Γεωργία το προηγούμενο καλοκαίρι. Μετά τη σύγκρουση στον Καύκασο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 1ης Σεπτεμβρίου κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει την πρότασή της νωρίτερα από ό,τι προβλεπόταν.

Μετά από διαβουλεύσεις με τους ανατολικούς εταίρους, η Επιτροπή προτείνει να αναπτυχθούν βαθύτερες διμερείς σχέσεις με αυτούς και να δημιουργηθεί ένα νέο πολυμερές πλαίσιο συνεργασίας. Τα κυριότερα νέα σημεία της πρωτοβουλίας είναι τα εξής:

- Νέες συμφωνίες σύνδεσης, στις οποίες συγκαταλέγονται και σφαιρικές και σε βάθος συμφωνίες ελευθέρων συναλλαγών με εταίρους οι οποίοι είναι πρόθυμοι και έτοιμοι να αναλάβουν τις ευρείες δεσμεύσεις έναντι της ΕΕ που αυτές προϋποθέτουν.
- Συνολικά προγράμματα που χρηματοδοτεί η ΕΕ για να βελτιωθεί η διοικητική ικανότητα των εταίρων.
- Σταδιακή ένταξη στην οικονομία της ΕΕ (με τον κατάλληλο ρυθμό ανάλογα με το διαφορετικό επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης κάθε χώρας εταίρου) καθώς και την ανάληψη νομικών δεσμεύσεων για ρυθμιστική προσέγγιση.
- Ενθάρρυνση των εταίρων να αναπτύξουν ένα δίκτυο ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ τους που θα μπορούσε, μακροπρόθεσμα, να ενταχθεί σε μια οικονομική κοινότητα σε επίπεδο πολιτικής γειτονίας.
- Τη σύναψη «συμφώνων κινητικότητας και ασφάλειας» με τα οποία θα επιτρέπονται ευκολότερα τα νόμιμα ταξίδια στην ΕΕ και παράλληλα επιτάχυνση των προσπαθειών για την καταπολέμηση της διαφθοράς, του οργανωμένου εγκλήματος και της παράνομης μετανάστευσης. Αυτά τα σύμφωνα πρέπει επίσης να καλύπτουν την εναρμόνιση των συστημάτων παροχής ασύλου με τα πρότυπα της ΕΕ και τη δημιουργία δομών ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων, κλπ, με απώτερο στόχο την κατάργηση των θεωρήσεων εισόδου με όλους τους συνεργαζόμενους εταίρους.
- Η Επιτροπή θα εξετάσει τις δυνατότητες κινητικότητας του εργατικού δυναμικού με σκοπό το περαιτέρω άνοιγμα της αγοράς εργασίας της ΕΕ.
- Αύξηση της ενεργειακής ασφάλειας για την ΕΕ και τους ανατολικούς εταίρους της.
- Προγράμματα που αφορούν την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη στις χώρες εταίρους, ειδικότερα την αντιμετώπιση των μεγάλων οικονομικών και κοινωνικών διαφορών που υπάρχουν μεταξύ των χωρών τους.
- Δημιουργία πολυμερούς πολιτικής πλατφόρμας σε τέσσερις τομείς: δημοκρατία, χρηστή διακυβέρνηση και σταθερότητα, οικονομική ολοκλήρωση και σύγκλιση με τις πολιτικές της ΕΕ, ενεργειακή ασφάλεια και επαφές μεταξύ των λαών για να ενισχυθούν περαιτέρω οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες των εταίρων.

- Εμβληματικές πρωτοβουλίες: Πρόγραμμα ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων, διευκόλυνση υπέρ των ΜΜΕ, προώθηση περιφερειακών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας, ανάπτυξη του νότιου ενεργειακού διαδρόμου και συνεργασία για την πρόληψη, την ετοιμότητα και την αντίδραση στις φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές.
- Περισσότερες επαφές μεταξύ των λαών και μεγαλύτερη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών και άλλων ενδιαφερόμενων φορέων, περιλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
- Συμπληρωματική χρηματοδοτική βοήθεια – σημαντική αύξηση από 450 εκατ. € το 2008 σε 785 εκατ. € το 2013. Τούτο προϋποθέτει ένα συμπληρωματικό κονδύλιο 350 εκατ. € επιπλέον των συμπληρωματικών πόρων για την περίοδο 2010-2013. Επιπλέον, θα ανακατανεμηθεί ποσό 250 εκατ. € το οποίο έχει ήδη διατεθεί στα περιφερειακά προγράμματα ΕΠΓ.

Η Επιτροπή προτείνει να εγκαινιαστεί αυτή η πρωτοβουλία την άνοιξη του 2009 σε μια ειδική «Διάσκεψη κορυφής για την ανατολική εταιρική σχέση».

Περαιτέρω πληροφορίες:

http://ec.europa.eu/external_relations/eastern/docs/index_en.htm

http://ec.europa.eu/world/enp/index_en.htm

http://ec.europa.eu/world/enp/partners/enp_armenia_en.htm

http://ec.europa.eu/world/enp/partners/enp_azerbaijan_en.htm

http://ec.europa.eu/world/enp/partners/enp_belarus_en.htm

http://ec.europa.eu/world/enp/partners/enp_georgia_en.htm

http://ec.europa.eu/world/enp/partners/enp_moldova_en.htm

http://ec.europa.eu/world/enp/partners/enp_ukraine_en.htm